

LAKIALOITE 56/2004 vp

Laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa ehdotetaan itsenäisyyspäivän palkanmaksun osalta poistettavaksi nykyinen työnantajan yksipuolinen oikeus määrätä vuorotyössä olevalle työntekijälle tasausvapaa itsenäisyyspäiväksi tai muuksi vapaapäiväksi.

Työnantajat käyttävät vuorotyössä nykyisen lain suoma mahdollisuutta hyväkseen välttyäkseen itsenäisyyspäivän palkan maksusta ja määräävät vuorotyössä oleville vuosityöajan tasausvapaat itsenäisyyspäivälle, jolloin ne eivät ole nykyisen lain mukaan vuorotyötä tekeville palkallisia vapaapäiviä.

Lain pääsääntö muille työntekijöille on se, että itsenäisyyspäivät ovat palkallisia vapaapäiviä. Näin ei kuitenkaan ole vuorotyössä oleville. Tämä on ilmeinen epäoikeudenmukaisuus, joka tulee korjata pikaisesti.

Lakialoitteessa tekemämme ehdotus toteuttaa myös työntekijän suojelusta säädettyä perusoikeussäännöstä. Suomen perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan (731/1999) julkisen vallan on huolehdittava työvoiman suojelusta. Nykyinen oikeustila on niin ikään ongelmallinen yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen kanssa, joka määritellään perusoikeudeksi Suomen perustuslain 6 §:ssä. Säännöksen mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä ja ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan

muun muassa henkilöön liittyvän syyn johdosta. Käsityksemme mukaan vuorotyössä olevien edellä kuvatulle erilaiselle kohtelulle ei ole esitettävissä mitään hyväksyttävää perustetta.

Perusoikeuksien rajoittamisesta on säädettyvä lailla. Perustuslain 80 §:n 1 momentti taas edellyttää, että lailla on säädettyvä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka muuten kuuluvat lain alaan.

Suomen uusi perustuslaki tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta vuonna 2000 (731/1999). Vanhemmassa lainsäädännössä esiintyvät ristiriidat perusoikeussäännöksiin nähden pyritään muutoinkin korjaamaan, kun niitä havaitaan. Lakialoitteessa esille nostamamme ongelma on juuri tällainen ristiriitaisuus.

Esimerkkejä työnantajan edellä kuvatusta tavasta kiertää vuorotyössä itsenäisyyspäivän palkan maksu esiintyy muun muassa Puuliiton sopimusosalalla. Vuorotyölistojen rakentaminen johdonmukaisesti itsenäisyyspäivän palkanmaksun välttämiseksi on lain tarkoituksen kiertämistä. Vuorotyöntekijät ovat kokeneet työnantajan menettelyn epäoikeudenmukaiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä 26 päivänä marraskuuta 1937 annetun lain (388/1937) 3 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §
Töiden keskeyttämisestä huolimatta on työntekijälle maksettava itsenäisyyspäivältä, jos se muuten olisi ollut työpäivä, täyttä työpäivää vastaava palkka. Jos työtä tehdään päivä-, tunti- tai urakkapalkalla, on palkan saamisen edellytyksenä kuitenkin, että työntekijä on ollut työnantajan työssä yhdenjaksoisesti vähintään kuusi työ-

päivää lähinnä ennen itsenäisyyspäivää. Vuorotyössä työnantaja ei voi yksipuolisesti määrätä itsenäisyyspäivää työntekijän vuosityöajan taseausvapaaksi tai muuksi vapaapäiväksi.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 2004

Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas

Esa Lahtela /sd
Markus Mustajärvi /vas